

VÅREN 2019
85. ÅRG.

12

TESTER OMVENDT
KLASSEROM

16

ETABLERER
FORSKNINGSGRUPPER

20

ARBEIDER FOR
SOSIAL INKLUDERING

TEMA

Medvind for forsknings- senteret MF CASR

Senteret tiltrekker seg oppmerksomhet i internasjonale forskningsmiljøer og melder om stor interesse for flere prosjekter.

VIDAR L. HAANES

Rektor

Forskning og utdanning henger sammen

MF har en tredelt oppgave: utdanning, forskning og formidling. Uansett hvilket fagområde lærere ved MF underviser i, driver de også med forskning og formidling.

Forskningen på MF gjenspeiles i studieprogrammene våre. Disse er knyttet til to avdelinger: Avdeling for teologi og kirkelig utdanning og Avdeling for religion, skole og samfunn. I begge avdelinger finner vi profesjonsutdannelse, henholdsvis kirkelige (prest, diakon, kateket) og for skolen (lektor). Vi har høy forskerkompetanse i religionsvitenskap, samfunnsfag og pedagogikk og har de senere år startet flere nye studieprogram på disse feltene. Men det er like avgjørende å ha høy forskerkompetanse i teologi. Skal vi være gode på presteutdanning, må vi også være gode på forskning innen teologiske disipliner som bibelfag, systematisk teologi, kirkehistorie og praktisk teologi. Forskning og utdanning henger sammen.

Vi har videre etablert to sentre, MF Centre for Advanced Study of Religion (MF CASR) og MF Kompetansesenter for forskning, utvikling og formidling i kirke og menighet (MF KOM). Men forskning og utdanning krever samarbeid, og det er slett ikke tette skott mellom avdelingene eller sentrene. Teologer, diakoner, samfunnsvitere, religionsforskere og pedagoger samarbeider om både forskning og utdanning. Erfarne professorer og ferske stipendiater møtes på tvers av fag og disipliner i ulike forskningsgrupper.

Det er mye som går bra på MF. På de følgende sidene kan du lese om noe av det. Vi lå også i 2018 helt på toppen blant norske universiteter og høyskoler når det gjelder vitenskapelig publisering, både i antall publiseringer per lærer og andelen publiseringer på høyeste vitenskapelig nivå. Jeg får av og til høre at jeg skryter for mye av MF og forskningen som gjøres her. Det tar jeg med stor ro. Jeg sier gjerne offentlig at jeg er stolt av MFs studenter og ansatte, og med gode grunner. Vi ønsker å være virkelig gode på utdanning, et lærested der studentene trives og får undervisning og veiledning av høy kvalitet. Dette står ikke i motsetning til å være sterke på forskning og å hente inn midler fra forskningsrådene både i Norge og i Europa.

Vidar L. Haanes
rektor

Innhold

4-5

MF CASR – MED VIND I SEILENE

– Vi begynner å tiltrekke oss oppmerksomhet i internasjonale forskningsmiljøer, og vi merker stor interesse for flere av senterets prosjekter, sier MF CASR-leder Iselin Frydenlund.

6-11

NYE STORE FORSKNINGSPROSJEKTER VED MF

Vi presenterer tre nye og store forskningsprosjekt som forskere i MF CASR har fått tilslag på det siste halve året.

12

MF TESTER OMVENDT KLASSEROM

MF og professor Atle Ottesen Søvik får midler fra Diku til å teste ut en undervisningsform som kalles omvendt klasserom.

MF VITENSKAPELIG
HØYSKOLE

UTGIVER

MF vitenskapelig høyskole
for teologi, religion og samfunn
Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
E-post: mfblad@mf.no
Bankkonto: 6038 05 58583
www.mf.no

REDAKSJON

Lena S. Sandvik, redaktør
Vidar L. Haanes, ansv. redaktør
Hilde Arnesen, red. medlem
Per K. H. Sætre, red. medlem
Kjetil Fretheim, red. medlem

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Hilde Arnesen
Layout/trykk: Østfold Trykkeri, Askim

Fornøyde lektorstudenter

Hver februar kommer NOKUT med ferske resultater inn i sitt Studiebarometer. Her evaluerer studenter i hele Norge sine studiesteder. Ingen av landets lektorstudenter er så fornøyd med sitt studieprogram som lektorstudentene på MF. Det roper vi hurra for!

13

RELIGION I SAMTIDEN

Religion in Contemporary Society (RICS) er ny master om religion i samtiden.

16

MF ETABLERER FORSKNINGSGRUPPER

MFs nye forskningsgrupper skal fremme forskning av høy kvalitet, og bidra til vitenskapelig publisering og forskningsformidling.

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Lena S. Sandvik, lena.s.sandvik@mf.no. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

17 000 abonnenter mottar bladet to ganger i året. Abonnentene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd, kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i MF gjengis fritt.

Bladet kan lastes ned elektronisk på mf.no (gratis tjeneste) Ønsker du ikke å motta bladet? Send en e-post til info@mf.no.

 FØLG MF PÅ FACEBOOK:
facebook.com/mfvitenskapelighoysskole

17 HVORDAN SER KIRKEN UT I 2030?

MF KOM inviterte til fagdag i mars for å tenke lange og store tanker om en kirke i endring i et mangfoldig samfunn.

19 MF-REVEN 2019

Årets MF-reve «Alt vi deler» blei ein braksuksess, med to utselde førestillinger.

18 OPPLEVES AVLEGGES OG IRRELEVANT

Ungdom i kirka klarer ikke å få tak i de kirkelige ansattes profesjonskunnskap. De opplever teologisk kunnskap avleggs og irrelevant, viser forskning.

20 ARBEIDER FOR SOSIAL INKLUDERING

EU-prosjektet STRAPAC skal gi religiøse organisasjoner og aktører verktøy til å kjempe for sosial inkludering.

MF CASR. Her er en del av CASR-forskerne samlet. Atle O. Søvik, Lars L. Iversen, Marion Grau, Liv Ingeborg Lied, Kristin B. Aavitsland, Iselin Frydenlund, Kristin Joachimsen, Asle Eikrem, Trine Anker, Victor Ghica, Gina Lende og Gard Granerød.

MF CASR – med vind i seilene

– Vi begynner å tiltrekke oss oppmerksomhet i internasjonale forskningsmiljøer, og vi merker stor interesse for flere av senterets prosjekter, sier MF CASR-leder Iselin Frydenlund.

TEKST: LENA S. SANDVIK

FOTO: HILDE ARNESEN OG LENA S. SANDVIK

Det er et år siden forskningssenteret MF CASR ble opprettet. Et godt år.

– Det siste halvåret har vi fått tilslag på tre større forskningsprosjekter. Det er rett og slett litt spektakulært, smiler Frydenlund.

STORE NYE FORSKNINGSPROSJEKTER

Professor Victor Ghica har fått EU-midler til et femårig prosjekt som skal gi ny forståelse av hvordan kristendommen erobret det romerske riket i det fjerde århundre.

Professor Liv Ingeborg Lied skal lede prosjektet «Books known only by Title: Exploring the Gendered Structures of the First Millennium Imagined Library» ved CAS – Senter for grunnforskning ved Det Norske Videnskaps-Akademi. Her skal hun studere bøker fra det første årtusen som vi kun kjenner tittelen på, og som er tilskrevet kvinnelige skikkelser.

Førsteamanuensis Iselin Frydenlund selv, leder av MF CASR, har fått støtte fra Forskningsrådet/FRIPRO til å forske på islamofobi. Prosjektet tar utgangspunkt i de siste tiårenes kraftige økning i anti-muslimske følelser og praksis over hele verden.

Les mer om disse tre prosjektene på de neste sidene.

– Alle disse tilslagene er fantastiske nyheter for MF CASR, og det viser bredden i vår forskningsportefølje. Her er både tidlig misjonshistorie, materielle artefakter, manuskriptforskning, kjønnsperspektiver, antikken, religion, politikk og nasjonalisme i samtiden representert. Vi når altså over både historie og samtid. Det er flott, sier Frydenlund.

LEDENDE PÅ RELIGIONSFORSKNING

Hun mener MF CASR er en viktig plattform for forskningskommunikasjon for MF – både nasjonalt og internasjonalt, og at MF CASR synliggjør at MF har blitt et av de ledende miljøene for religionsforskning i Norge.

– Det har foregått veldig mye bra forskning på MF over lang tid. MF CASR synliggjør denne forskningen på en annen måte enn hva som har blitt gjort før.

Lederen av senteret mener at MF CASR skaper et godt akademisk felleskap. Hver tirsdag presenteres ny forskning i lunsjen, i tillegg til andre fora der forskerne snakker sammen. De spiller på hverandre – og spiller hverandre gode.

– At vi den siste tiden har fått tilslag på tre så prestisjetunge prosjekter er et tegn på at MF er inne i en god stim generelt, og at MF CASR igjen faciliterer dette. Vi er et forskningsdrevet senter og

MF CASR Centre for the Advanced Study of Religion

MF Norwegian school of Theology, Religion and Society

Tirsdagslunsj. Hver tirsdag innbyr MF CASR til tirsdagslunsj. Her er Dag Øistein Endsjø, professor i religionsvitenskap ved Universitetet i Oslo, invitert til å dele fra sin forskning.

har som mål å ikke få en stor og tung byråkratisk kultur. Vi er ikke en stat i staten, men drevet frem av entusiasme og kjærlighet til forskning, sier Frydenlund.

Hun tegner et bilde av en gruppe forskere som virkelig går inn for arbeidet med hud og hår.

– Forskning er fellesskap; og myten om det ensomme geniet er feil. Man trenger gode fellesskapsstrukturer for at forskere skal få blomstre. Vi har greid å skape entusiasme for forskning og å dra i gang nye prosjekter.

FELLESKAP OG SYNERGI

Forskerne i MF CASR har ulike team på alle prosjekter. De tre store prosjektene som fikk støtte i høst, knytter til seg nye forskere, stipendiater og postdoktorer.

– Teamene gjør sterke forskningsfellesskap og senteret danner ramme og grunnstruktur rundt disse igjen, sier Frydenlund.

MF CASR sørger altså for koordinering og fasilitering, fellesskap og synergi – og legger opp til at forskere skal kunne dra veksler på hverandres erfaringer.

– Vi leser hverandres søknader og hjelper hverandre i prosessen. Så er det ikke alltid at søknader får tilslag. Men min erfaring er at

våre folk deler gleden med dem som har suksess. For suksess, at kollegaer lykkes, er noe vi alle tjener på. Vi har rett og slett et utrolig godt arbeidsmiljø, mener Frydenlund.

FORBEDRINGSPOTENSIAL

Så er det ikke alt som er en dans på roser. MF CASR har begrensede ressurser.

– Vi bør stadig søke smartere og mer effektive måter å jobbe på. Vi bør stadig være på jakt etter å finne riktige veier for videre forskningssamarbeid. Vi vil gjerne få på plass gode strukturer for gjesteforskere og kunne ha folk hos oss over tid. Og vi bør arbeide for økt finansiering til senteret.

MYE PÅ BLOKKA

Hver tirsdag arrangerer CASR lunsjseminar. Her presenterer en av kollegaene i CASR eller andre institusjoner nye bøker de har skrevet eller forskning de er i gang med.

– Dessuten planlegger vi en stor event om religion og politikk 5.-6. september. Der er Elizabeth Shakman Hurd keynote speaker. Hun er en anerkjent professor i politikk og religion ved Northwestern University, USA, og styremedlem i MF CASR. Dessuten byr 2019 på oppstartsfasen for våre store nye prosjekter, sier en positiv og glad MF CASR-leder.

TEMA

No Halal. Her er en supporter av nasjonalistiske buddhistiske munkar i Sri Lanka. Disse ønsker et forbud mot islamsk halal-slaktet kjøtt i landet.
Foto: Ishara S.KODIKARA / AFP (2013)

Blant 246 søknader om prosjektstøtte i humaniora og samfunnsfag, var INTERSECT én av 14 søknader som fikk tilslag.

Globale perspektiver på islamofobi

Prosjektet «Intersecting flows of Islamophobia» (INTERSECT) tar utgangspunkt i de siste tiårenes kraftige økning i anti-muslimske følelser og praksiser over hele verden.

TEKST: LENA S. SANDVIK

Førsteamanuensis i religionsvitenskap ved MF, Iselin Frydenlund, fikk i vinter tilslag på prosjektet hos Forskningsrådet/FRIPRO. Med på laget har hun anerkjente forskere som Torkel Brekke og Cathrine Moe Thorleifsson fra UiO/C-REX, Sindre Bangstad fra KIFO og Göran Larsson fra Gøteborgs universitet. I tillegg er en prosess i gang for å tilsette to postdoktorer og en stipendiat.

Selve prosjektet har oppstart i september.

GBLA BEKYMNINGER OVER ISLAM

Prosjektet «Intersecting flows of Islamophobia» (INTERSECT) tar utgangspunkt i de siste tiårenes kraftige økning i anti-muslimske følelser og praksiser (ofte kalt islamofobi) over hele verden. Islamofobi uttrykkes både i tradisjonelle medier og i sosiale medier. Bekymringer over islam og muslimsk praksis (som kvinners hodeplagg, halalslakt og religion i det offentlige rom,) har blitt et fremtredende trekk ved offentlig debatt i Europa og Nord-Amerika.

– Islamofobi er imidlertid ikke begrenset til "Vesten". Tvert imot, anti-muslimske

følelser og vold mot muslimer er sterkt representert i andre deler av verden også, spesielt i India og i buddhistiske land i Asia, forteller Frydenlund.

Førsteamanuensis viser til den etniske rensingen av mer enn 700 000 Rohingya-muslimer fra Myanmar til Bangladesh i 2017. Så langt er dette det mest ekstreme og voldelige uttrykket for islamhets og frykt for muslimske minoriteter i Asia.

LITE VITENSKAPELIG OPPMERKSOMHET

– De globale aspektene av islamofobi har fått overraskende lite vitenskapelig oppmerksomhet, og islamofobi er for det meste analysert som parallelle, lokale fenomen som opptrer i ulike områder av verden. Men Frydenlunds forskergruppe har empiriske bevis som viser at islamofobi er et fenomen som brer seg langt utover lokale sammenhenger og må forstås som et transnasjonalt fenomen.

– Angrepet på to moskeer på New Zealand 15. mars i år illustrerer på tragisk vis aktualiteten i forskningsprosjektet, sier Frydenlund.

For å tette dette hullet i forskningen vil

INTERSECT-forskere studere islamofobi som et globalt fenomen overført fra lokale kontekster gjennom ulike former for kommunikasjon, gjennom personer og i form av gjenstander. Slik er islamofobi et fenomen som forhandles på ulike skalaer og arenaer.

VIL UTFORSKE OG TEORETISERE

– Målet med INTERSECT er tredelt: For det første skal vi utforske islamofobi som et globalt fenomen gjennom analyser av kryssende strømmer og nivåer. For det andre vil vi teoretisere islamofobi som et globalt fenomen. Til sist vil vi teoretisere hvordan islamofobiske dystopier endrer forestillinger om nasjonal identitet, forklarer Frydenlund.

Prosjektet vil hente forskere fra et bredt spekter av disipliner: religionsvitenskap, antropologi, medievitenskap og statsvitenskap.

– Prosjektet vil bane nye teoretiske og metodiske veier i studiet av nasjonalisme, religion og globalisering. Slik håper vi INTERSECT vil kunne føre til akademisk nybrottsarbeid, sier Frydenlund.

Victor Ghica. Her under arbeidet med topografisk kartlegging av nekropolisen Al-Bagawat, i Kharga-oasen, Egypt, april 2004. Nekropolisen er en av de eldste kristne kirkegårdene i verden.

Vil gi ny forståelse av kristendommens utvikling

MF-professor Victor Ghica leder et femårig prosjekt som skal gi ny forståelse av hvordan kristendommen erobret det romerske riket i det fjerde århundre.

TEKST: LENA S. SANDVIK

Professorens prosjekt «Deconstructing Early Christian Metanarratives: Fourth-Century Egyptian Christianity in the Light of Material Evidence» (DEChriM) tar utgangspunkt i arkeologiske kilder samlet de siste tjue årene i Egypts ørkener. Disse materielle kildene fra det 4. århundre er ifølge Ghica svært bredt sammensatt, og de kaster et radikalt nytt lys på kristendom i Egypt.

Ghica vant høsten 2018 fram i en svært tøff konkurranse om forskningsmidler fra Det europeiske forskningsrådet (ERC). ERC støtter som regel banebrytende prosjekter og forskningsteam som er i stand til å snu vitenskapelige paradigmer.

– Dette kan høres ambisiøst ut, men det er nettopp dette prosjektet mitt tar sikte på å gjøre. Basert på et koherent og bredt sett av materielle kilder fra Egypt, forsøker prosjektet å gi en ny forståelse av hvordan kristendommen erobret det romerske riket i det fjerde århundre. Denne senantikke perioden har hatt stor innflytelse på hvordan religion fremstår i verden i dag.

UKJENT MATERIALE

– *Hva betyr det for forskningsfeltet at det kan brukes tid på dette?*

– Prosjektet tilfører et nesten ukjent arkeologisk materiale til arkeologien rundt senantikkkristendom. Vi byr også på en ny forskningsmetode i måten vi tilnærmer oss kristendommens utvikling i det 4. århundre.

– *Hva betydde det for deg å få tilslag på søknaden?*

– Det å ha tilgang til så mye midler når man forsker, er en ren luksus. For meg er dette også en unik mulighet til å kunne fortsette, og også utvide og fullføre, forskningen jeg har holdt på med i mange år i Egypt.

– *Hva håper du kommer ut av forskningen?*

– Det viktigste er å bringe fram i lyset det unike arkeologiske materialet som dette prosjektet bærer av. Vi vil yte materiellet rettferdighet ved å analysere det på en flerdimensjonal måte og fra ulike vinkler. På et mer personlig nivå, som koordinator av prosjektet, håper jeg å sette sammen et team

som kan bidra til en trans- og tverrfaglighet som ofte forandrer spillet i forskningen.

Ghicas femårige prosjekt har oppstart i september 2019. Prosjektet er godt planlagt og organisert. Det første året vil være dedikert til feltarbeid, teknisk behandling av arkeologiske data og rekruttering av et vitenskapelig forskningsteam.

FREMRAGENDE FORSKERE

– Vi håper å tilføre MF forskere i verdensklasse. Disse vil ha tidlig kristen materialkultur som sitt fagområde, sier Ghica.

Rektor Vidar L. Haanes er glad for at MF utvikler stadig høyere kompetanse på senantikken og tidlig kristen historie.

– Det vil ha stor betydning for MF at et fremragende forskningsmiljø med denne kompetansen vil befinne seg her. Dette er dessuten ikke bare et høytsvevende teoretisk prosjekt, men et prosjekt med betydelig relevans for forståelse av religion i dagens samfunn og med direkte betydning for MFs studieprogrammer, poengterer rektor Haanes.

Skal forske på bøker vi bare kjenner tittelen på

Det finnes flere bøker fra det første årtusen som vi kun kjenner tittelen på og som er tilskrevet kvinnelige skikkelser. Disse bøkene skal under lupen til MF-professor Liv Ingeborg Lied.

TEKST: LENA S. SANDVIK

Sammen med en gruppe nasjonale og internasjonale forskere vil professorene Lied og Marianne Bjelland Kartzow fra Det teologiske fakultet (UiO) forske på et fenomen som er så godt som utforsket: «Books Known Only by Title: Exploring the Gendered Structures of the First Millennium Imagined Library». Dette er bøker som er kjent fra den utvidede bibelske fortellingen, og finnes i både jødiske, kristne, manikeistiske, muslimske og andre tekster.

Det er CAS – Senter for grunnforskning ved Det Norske Videnskaps-Akademi, som har gitt Lied og Kartzow opphold ved senteret i 2020/2021 og økonomisk støtte til å forske på dette prosjektet.

NYSKAPENDE, UUTFORSKET OG TVERRFAGLIG
Lied beskriver prosjektet som nyskapende, utforsket og tverrfaglig.

– Og dessuten: *Hvem vil vel ikke vite mer om Evas evangelium, Boken om Adams døtre, Norias bok, eller Hymnesamlingen til Jobs døtre?* spør hun.

Det eksisterer en rekke omtaler av bøker i litterære kilder og boklister fra senantikken og middelalderen som man ikke kjenner innholdet til. Disse bøkene er bare kjent ved navn. At man bare kjenner bøkens navn, kan bety at de en gang har eksistert som tekstlig innhold, men at dette nå er tapt. Lied mener det også er sannsynlig at mange av

disse bøkene aldri har eksistert som noe annet enn imaginære bøker.

– Uansett kjenner vi dem nå bare ved navn. Det gjør dem ikke mindre interessante. Tvert imot! mener professoren.

BØKENES FUNKSJON

Forskergruppen skal se på hvordan bøker omtales i litterære tekster og hvilke funksjoner disse bøkene har i den litterære sammenhengen vi finner dem i.

– Bare tenk på hvordan vi i dag gjerne refererer til, og snakker om, bøker vi aldri har lest. Jeg vil nesten påstå at noen bøker først og fremst er relevante på denne måten. Det å omtale bøker har dermed andre funksjoner enn det å lese dem.

Bøker som er kjent bare ved tittelangivelse og tilskrevet litterære kvinneskikkelser, finnes altså i en rekke religiøse tradisjoner og i ulike lingvistiske kontekster. Det at Lied og Kartzow nå får samlet en forskergruppe rundt fenomenet, gjør det mulig å sette det i en større kontekst og ikke bare fokusere på enkeltstående eksempler.

– *Hva betyr det for forskningsfeltet at dere får bruke tid på dette?*

– Noe av det viktigste ved prosjektet er at vi tar en helt grunnleggende forestilling i forskningsfeltet opp til vurdering: nemlig forestillingen om boken. Jeg er sikker på at prosjektet vil kunne nyansere og utfordre de forestillingene forskere har om bøker, og

dermed også hvordan vi ser for oss den litterære verdenen i denne sentrale perioden.

FARLIGE KVINNER

Lied er glad for å få lov til å studere hvordan referanser til boktitler knyttet til kvinneskikkelser fungerer i ulike kilder fra det første millennium. Hun sier at forskergruppen vil kunne sette spørsmålsteget ved en rekke forutsetninger som har styrt måten forskere har sett for seg jødisk, kristen og muslimsk litteratur i det første millennium.

– For eksempel har bøker gjerne vært knyttet til menn. Derfor er det ekstra interessant å se på hvilken retorisk effekt det har å knytte potensielt imaginære bøker til kvinner. Vi ser blant annet at bøker som vurderes som mulige heretiske (kjetterske), kan framstilles som enda farligere hvis den tilskrives en kvinneskikkelse, sier Lied.

Forskergruppen vil også få anledning til å se nærmere på hvilke funksjoner historiske kvinner kan ha hatt i tekst og bokproduksjon.

– *Hva håper du kommer ut av forskningen?*

– Jeg håper først og fremst på en langt mer nyansert forståelse av litteraturen fra det første millennium, og så håper jeg spesielt på ny kunnskap om bøker tilskrevet kvinneskikkelser. Vi planlegger internasjonal publisering, konferanser i Oslo, formidling i fora online og bidrag ved en forskerskole. Det betyr forhåpentligvis at langt flere enn oss også vil kunne tilegne deg denne kunnskapen.

Ny innsikt om Jerusalem

I tre år har en forskergruppe lett etter spor av Jerusalem i Skandinavia. Nå er prosjektet, som var støttet av Forskningsrådet, ferdig. Fant de det de lette etter?

TEKST: LENA S. SANDVIK

«Det har vært overraskende å se hvor vesentlig forestillingen om Jerusalem og Det hellige land har preget de skandinaviske landenes historie.»

Prosjektleder Kristin B. Aavitsland

– Det å undersøke kristendomshistorien i Skandinavia med forestillingen om Jerusalem som linse, har åpnet opp for å se nye sammenhenger, ikke minst på tvers av historiske epoker og forskjellige kildegrupper, sier prosjektleder Kristin B. Aavitsland.

EN VESENTLIG FORESTILLING

Hun forteller at Jerusalem-prosjektet «Tracing the Jerusalem Code» har generert mye ny innsikt og virvlet opp forskjellige slags kilder som har vært underbelyst i nordisk historieskrivning.

– Det har for eksempel vært overraskende å se hvor vesentlig forestillingen om Jerusalem og Det hellige land har preget de skandinaviske landenes historie. Selvsagt antok vi at dette var viktig da vi planla prosjektet, men vi har funnet flere kilder enn vi hadde regnet med, kanskje særlig fra 1800- og 1900-tallet.

FYLLER UT KARTLEGGINGEN

– *Hva håper du prosjektet har bidratt med inn i forskningsfeltet?*

– Forståelsen av Jerusalem har vært et ganske hot forskningsfelt internasjonalt en god stund nå, blant annet med et kjempestort ERC-prosjekt koordinert fra The Hebrew University i Jerusalem, som vi

har vært i kontakt med. I denne forskningen har Skandinavia gått under radaren; det har rett og slett vært en hvit flekk på kartet som vi nå bidrar til å fylle ut.

Aavitsland sier at den internasjonale forskningen også har vært konsentrert om middelalder og tidlig nytid.

– Vårt prosjekt undersøker en tusenårsperiode og bidrar til å kaste lys over forståelsen av Jerusalem opp mot vår egen tid.

PRODUSERER BØKER

– *Hva skjer videre med Jerusalem-forskningen nå?*

– Nå står vi i prosjektgruppa på for å få ferdig prosjektets hovedresultat, et internasjonalt trebindsverk om jerusalemtolkninger i Skandinavia fra omkring år 1000 til begynnelsen av 1900-tallet. To doktoravhandlinger er på vei, og sammen med prosjektforsker Eivor Andersen Oftestad skal jeg skrive en bok på norsk som presenterer resultatene i prosjektet.

Selv synes Aavitsland det aller beste med prosjektet har vært prosjektteamet.

– Det har vært en gjeng med helt strålende kreative og interessante forskere som har vært gode til å samarbeide.

Se videoer og studer hjemme! Nå kan du prøve MFs omvendte klasserom for fagene Ex.phil og Religionsfilosofi. Søk innen 15. juni.

NY UNDERVISNINGSFORM:

MF tester omvendt klasserom

Nå skal studentene få se undervisning på film hjemme og så komme til MF for å diskutere det de har lært.

TEKST: HILDE ARNESEN
FOTO: ROBERT HOLAND

MF og professor Atle Ottesen Søvik har fått midler fra Diku (Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning). Midlene skal brukes til å teste ut undervisningsformen «Flipped classroom med aktiv metalæring for både student og lærer».

MER DISKUSJON

– Den vanligste formen for klasseromsundervisning har vært at studenter møter fagstoffet på forelesning i klasserommet og så diskuterer de det sammen etter timen. I undervisningsformen «omvendt klasserom» som vi tester ut nå, ser studentene videoer før timen. Her får de presentert stoffet, og så kan de bruke tiden sammen med læreren i klasserommet til å diskutere det de har sett, sier Atle Ottesen Søvik, professor i systematisk teologi.

Modellen testes nå ut på to emner: Ex.phil. og religionsfilosofi.

Tilbakemeldingene fra studentene er så langt veldig gode.

VIL LÆRE MER OM LÆRING

På disse to emnene skal det i tillegg legges til rette for metalæring for student og lærer.

– Metalæring betyr læring om læring, og poenget er at studentene og lærerne skal lære mer om hvordan studentene lærer, forklarer Søvik.

I praksis skal det skje ved at studentene i tillegg til å se videoer skal kommentere sin egen læring av videoene de ser.

– Studentene må da reflektere over sin egen læring, og samtidig får læreren hjelp til å forstå hvordan han eller hun kan lage enda bedre videoer. Tanken er at studentene nå får mer undervisning i form av videoer og mer tid til spennende diskusjoner i klassen. De må jobbe jevnt med stoffet og får innsikt i hvordan de selv kan lære mer effektivt. Det blir spennende å evaluere effekten!

NY MASTER

Religion i samtiden

Religion in Contemporary Society (RICS) er en ny master om religion i samtiden. Programmet er flerfaglig og trekker mest på religionsvitenskap og religionssosiologi.

TEKST: LENA S. SANDVIK

– RICS skal gi kunnskap og ferdigheter for å forstå religioners rolle i brennende dagsaktuelle hendelser, sier programleder og førsteamanuensis i samfunnsfag ved MF, Lars Laird Iversen.

– Har du noen eksempler på slike brennende dagsaktuelle hendelser?

– Religionens rolle i Europas høyrepopulismer, økende synlighet for antisemittisme og muslimhat, økt konfliktnivå om religiøse symboler i offentligheten og stadige konflikter om religion og kjønn.

– HVORFOR VIL MF TILBY RICS?

– MF bør være et naturlig sted for studenter som ønsker å forstå religion. Derfor starter vi en mastergrad som går i dybden. Her skal studentene få den beste forskningsbaserte kunnskapen om religion i samtiden. Sammen med våre mastergrader i teologi og religionshistorie dekker vi sentrale kunnskapstradisjoner om religion.

– HVEM ER RICS FOR?

– Det er for studenter som ønsker å forstå religion i vår samtid. Den fokuserer på aktuelle tema og er faglig ambisiøs. RICS er lagt opp for både norske og internasjonale studenter, og undervisningen blir på engelsk. Et slikt globalt klasserom kan være en fantastisk mulighet til å få belyst religion verden over fra medstudenters perspektiv.

– HVA SLAGS ARBEID KAN MAN GÅ INN I NÅR MAN HAR EN RICS-MASTER?

– Studiet gir sentrale ferdigheter for alle som driver med kunnskapsarbeid. Det kan være i frivillige organisasjoner, i skolen, i media, i stat og kommune og i kirker og religiøse organisasjoner. Det er viktig for oss at mastergraden er forskningsforberedende. Den skal gi god opplæring for de som vil fortsette på ph.d.-studier senere. Vi mener at et slikt ambisjonsnivå ikke gjør studiet snevert, men at evnen til å arbeide metodisk, tenke analytisk og skrive overbevisende er nyttig i mange sammenhenger.

MF tilbyr spennende DELTIDSSTUDIER Høsten 2019

Caravaggios religiøse kunst

Kveldsundervisning
10 stp – bachelornivå

mf.no/kunst

Religionspsykologi for helsefaglig praksis

Heldagssamlinger
10 stp – masternivå

mf.no/religionspsykologi

De store spørsmålene

Nettstudium
10 stp – bachelor- og masternivå

mf.no/religionsfilosofi

Erfaringsbasert master i kirkelig undervisning

Heldagssamlinger
90 stp – 3 år

mf.no/master/kateket-deltid

VITENSKAPELIG HØYSKOLE
FOR TEOLOGI, RELIGION OG SAMFUNN

Personalnytt

RÅDGIVERE:

Unn Målfrid Høgseth Rolandsen er tilsatt som seniorrådgiver for forskerstøtte.

Hilde Sjø Førre er tilsatt som studierådgiver.

VITENSKAPELIG ANSATTE:

Elisa Stokka er tilsatt i fast stilling som universitetslektor i sjelesorg.

Claudia Lenz er tilsatt som professor i samfunnsfag med vekt på forebygging av rasisme og antisemittisme.

Merethe Skårås er tilsatt som førsteamanuensis i pedagogikk.

Ole Jakob Filtvedt er tilsatt i fast stilling som professor i Det nye testamente.

Kjetil Haga er tilsatt som førstelektor II i organisasjon og ledelse. 10 % stilling fra 1. april 2019 til 30. juni 2020.

MF best på publisering også i 2018

Aldri har norske forskere publisert så mye som i 2018. Og øverst blant høyskoler og universiteter ligger MF vitenskapelig høyskole.

I 2018 kan MF skilte med 2,3 publiseringspoeng per fagårsværk. Gjennomsnittet blant høyskoler og universiteter i landet er 1,1 poeng. MF publiserer også forholdsvis mest på høyeste vitenskapelig nivå (nivå 2).

Årets underviser 2018

I januar i år var det Morten Holmqvist som ble tildelt prisen «Årets underviser» for året 2018. Prisen deles ut av Studentrådet ved MF hvert år på bakgrunn av nominasjoner fra studentene selv - med mål om å oppmuntre MFs lærere til god undervisning.

I begrunnelsen står det bl.a.:

"Morten Holmqvist blir omtalt som en underviser som engasjerer, motiverer og inspirerer studentene. Han er kunnskapsrik og bruker pedagogikken han lærer bort. Timene hans er fylt med humor og læring, og han er opptatt av at alle skal henge med."

Disputaser

Burkhard Kunkel

23. november forsvarte Burkhard Kunkel sin doktoravhandling: «Mitteldinge: Lutherische Kirchen mit ihren Ausstattungen des 16. Jahrhunderts – eine Geschichte der materiellen Kultur.»

Håkon Sunde Pedersen

11. januar forsvarte Håkon Sunde Pedersen sin doktoravhandling: «The Retributive and Suffering God of the Book of Jeremiah: A Study of YHWH's Azab-Complaints.»

Avskjedsforelesning

Etter nesten 38 års tjeneste ved MF ble professor Reidar Hvalvik emeritus 31. desember. Han holdt sin avskjedsforelesning for et fullsatt auditorium over temaet «'Paulus' omvendelse' fra Lukas til Caravaggio» 13. november 2018.

Åpen dag

Torsdag 7. mars har høyskoler og universiteter i Oslo åpen dag. For første gang slang vi oss også på denne dagen og inviterte interesserte til å finne ut mer om MFs studier og miljø. Det kom ikke så mange denne gangen, men god stemning var det; og vi håper på flere besøkende neste år!

Andakten Tonen fra himmelen

TEKST: CARL PETTER OPSAHL, FØRSTEAMANUENSIS I PRAKTISK TEOLOGI

Gjætaren hadde til oppgave å passa på at krøtera ikkje fór ille på nokor vis, gjekk seg vill og kom bort frå flokken, kom ut for ulukker i uver og vondt lende eller vart tekne av udyr på fire eller to bein. Den daglege suta var korleis gjetarane skulle greia seg, så dei sumaren gjennom kunne koma heim med buskapen utan å missa dyr.

Svale Solheim, Norsk Sætertradisjon (1952)

Det er snart sommer. Somrene har blitt kortere med årene. Da jeg var liten var de så lange. Lange og grønne. Vi hadde evigheter av tid. Jeg var ofte på fjellet, i en liten grend med seterdrift. Jeg husker lyden av fluesurr, av bekker som renner friskt, av regn på taket, av melkebilen som kom utpå dagen med avis, post og litt kioskarer. Jeg husker lyden av sauer og kuer på vei til beite tidlig om morgenen. Lyden av bjeller. Kubjellene gjerne litt dypere og roligere enn sauebjellene. Stod jeg tidlig opp, fikk jeg være med når dyra skulle ut på beite. Seinere på dagen kom de tilbake. Jeg husker lyden og lukten av fjøs, av kuer som flytter seg på båsen, av melkestrålen som treffer spannet når kuene ble melket, den friske lukten av fersk kumøkk, det svake lyset som øynene vendte seg til etter hvert.

Når Jesus beskriver seg selv som den gode gjeter (Johannes 10:11-16), blir jeg minnet på barndommens lange, grønne somre, lyden av bjeller og kuløkk. Jeg hører for meg Jesus synge meg og alle inn i sin sang, med navns nevning. Jeg hører for meg Jesus spille slåtter på seljefløyte og bukkehorn, toner som stemmer sjela, bærer livet og gir det en retning. Slåtter jeg vil lære. Det var gjetere som hørte denne musikken for første gang, tonen fra himmelen. En tone som klinger i alt det skapte, slik Martin Luther beskriver.

Og denne sangen vil jeg lytte etter, denne sangen vil jeg følge.

*Kyndelskøyll, Skogros
Leikros, Bleikros, Gardsfru, Fefru,
Lille Grein.
Vondkøyll fyr jul,
Rupe og Droppelros.
Salduk, Blomstut og 'n Bliand
Lokk etter Marit Tykket*

Religion og idrett. Svein Olaf Thorbjørnsen, Gina Lende, Vegard Holm og Kristin Graff-Kallevåg har gått sammen for å forske.

MF etablerer forskningsgrupper

MFs nye forskningsgrupper skal fremme forskning av høy kvalitet og bidra til vitenskapelig publisering og forskningsformidling.

TEKST OG FOTO: LENA S. SANDVIK

De nyetablerte forskningsgruppene på MF er varige samarbeidsarenaer. Her skal vitenskapelig ansatte sammen utvikle og gjennomføre forskningsprosjekter samt utarbeide søknader om ekstern finansiering av disse.

NY ORGANISERING AV FORSKNING

Prorektor Kjetil Fretheim sier at forskningsgruppene vil bidra til at forskningen på MF organiseres på en ny måte.

– Forskerne vil samarbeide på en annen måte enn tidligere. Dessuten gjør gruppene at det tematiske fokuset vårt blir tydeligere siden gruppene samler seg om felles tematikk. Det kan være religion og sport, kjønn, utdanning og verdier, forståelsen av 'selvet' i antikken, kunstig intelligens og migrasjon.

MF har til nå opprettet åtte slike forskningsgrupper. Gruppene har hovedsakelig en leder. Medlemmene i forskningsgruppene er vitenskapelig ansatte i hel- eller deltidsstillinger inkludert stipendiater og postdoktorer. Disse inngår i en eller flere av forskningsgruppene. Gruppene kan også ha medlemmer fra andre institusjoner.

– *Hva vil gruppene innebære for de ansatte?*

– De vitenskapelig ansatte ved MF har alltid drevet med forskning, så det fortsetter. Men nå legger vi tydeligere til rette for samarbeid om utvikling av nye forskningsprosjekter. Vi skal jobbe mer sammen, på tvers og fokusert. Vi tror det vil styrke både kreativiteten og kvaliteten i forskningen.

FORSKERNES INTERESSER OG KOMPETANSE

Det er forskningsutvalget som formelt oppretter MFs forskningsgrupper, men tema og fokusområder kommer fra forskerne selv. Gruppene

dannes derfor ut fra forskernes interesser, kompetanse og innsikt i hvor forskningsfronten befinner seg innenfor ulike fag og problemområder.

– Det betyr også at det kan komme nye grupper. Vi har ikke bestemt på forhånd hvor mange grupper vi skal ha, sier Fretheim.

– *Hva er varigheten for gruppene?*

– Vi ser for oss at forskningsgruppene skal være varige samarbeidsarenaer som består så lenge de bidrar til produktivt samarbeid og nye forskningsprosjekter.

RELIGION OG IDRETT

En av de nye forskningsgruppene er gruppen for religion og idrett.

– Religion opptrer på så mange ulike arenaer. Med etableringen av denne forskergruppen ønsker vi å studere religion på idrettens arena, forteller gruppeleder Kristin Graff-Kallevåg.

– Vi ønsker å stimulere og fremme forskning på religion slik den fremtrer i sammenheng med idrett. Ved å studere forholdet mellom idrett og religion, søker vi en dypere forståelse av hvordan disse to dimensjonene ved samfunnet virker inn på menneskers liv.

I tillegg til førsteamanuensis Graff-Kallevåg består forskergruppen av professor Svein Olaf Thorbjørnsen, postdoktor Gina Lende og stipendiat Vegard Holm.

Noen av gruppens medlemmer holder allerede på med individuelle prosjekter innenfor religion og idrett.

– Vi håper å få til noe felles etter hvert også. I år skal vi møtes jevnlig for å diskutere relevant litteratur og forskning på temaet og gi hverandre respons på det arbeidet vi gjør. Det er veldig motiverende å jobbe sammen i en slik gruppe, sier Graff-Kallevåg.

Fremtidstanker. Erling Birkedal (t.v.), Inge Westly og Solveig Brekke Skard var sammen med ca. 80 andre for å tenke store tanker om kirkens utvikling frem mot 2030.

Hvordan ser kirken ut i 2030?

MF KOM inviterte til fagdag i mars for å tenke lange og store tanker om en kirke i endring i et mangfoldig samfunn.

TEKST: HILDE ARNESEN

– Vi ser behovet for en møteplass for ledere i menigheter og kirke, på ulike nivå, hvor vi kan drøfte utvikling i menighet og kirke, sier Erling Birkedal, leder for styringsgruppen i MF KOM.

Det har blitt en årlig tradisjon å holde kursdag innen menighetsutvikling. Den første fant sted i 2009 da MF startet arbeidet med MUV – menighetsutvikling i folkekirken. Nå er det MF KOM (Kompetansesenter for forskning, utvikling og formidling i kirke og menighet) som tar dette videre.

TRO I USIKKER TID

– Dette ble en svært interessant dag med fokus på utviklingsmuligheter for kirken i mangfoldssamfunnet. Vi er veldig fornøyd med at 80 ville delta på «Kirken mot 2030», og enda mer med at vi fikk frem så mange spennende perspektiv fra forskere og aktører i feltet, sier Inge Westly, daglig leder av MF KOM.

Arrangørene forteller at engasjementet var stort, og at tilbakemeldingene fra deltagere i etterkant har vært veldig gode.

– Vi håper deltakerne har fått økt tro på kirkens muligheter i en tid hvor mye ser usikkert ut. Forhåpentligvis har de fått noe å reflektere over videre, og tro på at de selv kan gjøre en forskjell der de er.

VIKTIG UTVIKLINGSARBEID

– Jeg synes det er viktig med et systematisk utviklingsarbeid i kirka på tvers av «styringslinjer» og arbeidsgiveransvar. Menigheten jeg tilhører skal starte opp med MUV-prosjekt nå i 2019, sier Solveig Brekke Skard, en av deltakerne.

Hun forteller at hun sitter igjen med utvidet perspektiv på kirka, både med tanke på rammer, innhold og utvikling.

– Dette er perspektiver det er viktig å ta med i samtaler og utviklingsarbeid lokalt.

Hun trekker videre fram viktigheten av å arbeide systematisk med å forstå kirkens oppdrag og situasjon i dag.

– Det innebærer ikke minst å utvikle en god og balansert kriseforståelse – både nasjonalt, regionalt og lokalt. Det tror jeg er nødvendig for å få til endring, bevegelse og utvikling. En sunn kriseforståelse innebærer å både se på trusler/risiko og muligheter for fornyelse.

REISER I KRISTEN REGI

Pasjonsspillet i Oberammergau 2020

Reiser til Israel & Midtøsten

Opplevelsesreiser Temareiser

Bibelferie i Syden

Ekstotiske reisemål over hele verden!

Bussreiser i kristen regi

Pilegrimsreiser & vandreturer Skreddersydde skole & studieturer

Les mer om våre turer på plussreiser.no

RING OSS PÅ 70 17 90 00

PLUSREISER
— mer enn ferie

RGF

Oppevles avleggs og irrelevant

Ungdom i kirka klarer ikke å få tak i de kirkelige ansattes profesjonskunnskap. De opplever teologisk kunnskap avleggs og irrelevant, viser forskning.

TEKST: LENA S. SANDVIK
FOTO: DAVID BROOKS / DAVIDBROOKSFOTO.COM

– Rekruttering til alle kirkelige stillinger (prest, diakon, kirkemusiker, kateket og andre undervisningsstillinger) er i dag en stor utfordring i Den norske kirke (Dnk). Prognoser viser at det er for få som utdanner seg til kirkelig tjeneste i forhold til behovene, sier universitetslektor Astrid Sandsmark.

I 2016 fikk MF og VID midler fra Kirkerådet til å forske på forholdet mellom unges deltakelse i kirkelige praksiser og deres valg av utdanning og yrke. Prosjektet er sammenfattet i navnet SPOR – studium, profesjon og rekruttering.

Prosjektgruppen i SPOR består av Fredrik Saxegaard (MF), Kari Jordheim (VID), Astrid Sandsmark (MF), Terese Bue Kessel (VID) og John Kaufman (MF).

KULE, MEN AVLEGGES

Fredrik Saxegaard, førsteamanuensis i praktisk teologi, har intervjuet en gruppe ungdommer som er mer enn vanlig engasjert i kirkelig ungdomsarbeid, både som deltakere og ledere.

– Det er tydelig at disse ungdommene involveres i arbeidet til de voksne ansatte. Mitt spørsmål er hvordan ungdommene forhandler mellom deltakelsen i disse praksisene og egne prosesser knyttet til valg av utdanning og yrke, forklarer Saxegaard.

Hans funn er at deltakelsen i kirkelig arbeid betyr svært mye for ungdommene.

– De beundrer de ansatte og synes at de har «kule yrker». Likevel vurderer ikke flertallet av ungdommene å la seg «innrullere» i kirkelige utdannings- og yrkespraksiser.

Saxegaard sier grunnene til dette er sammensatte:

– Jeg kan her trekke frem to: Kirkens arbeid fremstår som «fritidspraksiser», og ungdommene ønsker ikke å blande disse med sine yrkespraksiser. Fritidspraksiser forbindes med lavere status og med svak institusjonell forankring. For det andre klarer ikke ungdommene å få tak i de kirkelige ansattes profesjonskunnskap, og teologisk kunnskap oppleves som avleggs og irrelevant.

SAMMENHENG OG TYDELIGHET

Forskeren kommer med to råd ut fra sine funn. For det første mener han at kirkelige rekrutteringsfremstøt ikke bør fokusere ensidig på hvor hyggelig det er å jobbe i menighet som enkeltstående miljøer, men at kirkelige praksiser bør settes i sammenheng med andre samfunnspraksiser.

– For det andre bør kirkelig ansatte i større grad gjøre sin profesjonskunnskap tydelig og sette den i spill med ungdommenes egen kunnskapsutvikling, sier Fredrik Saxegaard.

DET PROFESJONELLE PRAKSISFELLESSKAPET
Astrid Sandsmark har intervjuet fire kateketer og spurt om deres rekrutterende praksis.

Kateketene i Sandsmarks utvalg er mye sammen med ungdommer i arbeidet sitt, først og fremst gjennom konfirmasjons- og ledertrainingsarbeid. Ungdommer er også med i gudstjenester knyttet til trosopplæring, men her varierer deres rolle noe.

– Kateketene er alle med og rekrutterer inn i disse overnevnte praksisfelleskapene, men mitt spørsmål er også: rekrutterer de inn i sitt profesjonelle praksisfelleskap, og er det nødvendig at noen unge får være med i dette for å kunne tenke seg å utdanne seg til kirkelig tjeneste? Får de unge virkelig prøve seg i situasjoner som er i sentrum av profesjonspraksisen til kateketer?

Sandsmark sier at grunnen til at hun stiller seg dette spørsmålet, er at kateketene i mindre grad trekker ungdommer inn i den mer klassiske undervisningen de har ansvar for.

– Hvis de kirkelige profesjonene ikke er på de unges utdanningskart i det store og hele, mener jeg at de kirkelige profesjonsutøverne må ta et større ansvar for å invitere noen av de unge – de de har tro på i forhold til sitt yrke og til arbeid i kirken – tettere inn i sin egen profesjonsutøvelse, sier Astrid Sandsmark.

MF-revvyen 2019

Årets MF-revvy «Alt vi deler» blei ein braksuksess, med to utselde førestillingar.

TEKST: HILDE ARNESEN
FOTO: RUBEN BERGSETH

– Vi er stolte over kva vi har fått til i lag. Revyen er laga av MF-studentane åleine, og vi er framleis overvelda over at vi klarte å selje ut to fulle auditorium på MF, der vi fekk vise humoristiske sketsjar, treffande parodiar og store songnummer til over 300 publikumarar, seier revysjef Anders Emil Kaldhol.

GOD SONG

Revyen gjekk av stabelen i mars i år. I etterkant har dei fått gode tilbakemeldingar på breidda i årets revy, og har fått særleg skryt for gode song- og musikknummer.

– Det er mange songtalent på MF, og vi var utruleg heldige med å få eit fantastisk revyband, som aldri hadde spelt i lag før, men som leverte høg kvalitet.

Revyen har engasjert studentar frå dei fleste studieretningar, og både fyrsteårsstudentar, masterstudentar og teologistudentar på praktikum var med. Totalt 35 studentar deltok.

– Å lage revy er ein prosess med sketsjskriving, øving, dans, sosialt, pizza og filming. Øvingsperioden var intens, så sjølv om revyen er ferdig for i år, held vennskap i revygruppa lenger enn det!

VAKKERT EVENTYR

Revysjefen håper på gjentaking av suksessen neste år.

– MF-revvyen er vårens vakraste eventyr – så vi satsar på at det blir revy neste vår også, men det er sjølv sagt avhengig av at folk vil vere med som på scena, i band og i styre, seier Kaldhol.

Deler erfaringer. Odd Bjarne Ellefsen, i midten, deltok på STRAPAC-samlingen i Parma, Italia. Her med noen andre av deltakerne fra Bulgaria, Hellas og Italia.

Arbeider for sosial inkludering

EU-prosjektet STRAPAC skal gi religiøse organisasjoner og aktører verktøy til å kjempe for sosial inkludering.

TEKST: HILDE ARNESEN
FOTO: ODD BJARNE ELLEFSEN

MF er en av fem deltakere i «Strategisk partnerskap for representanter fra religiøse samfunn» (STRAPAC). Prosjektet er støttet av EUs Erasmus+-program og er et samarbeid mellom MF, organisasjonen Gal del Ducato i Italia, Aristotle University of Thessaloniki i Hellas, Univeristy of Craiova i Romania og Foundation for Regional Development i Bulgaria. Målet er økt kompetanse om flerkulturell og interreligiøs dialog og om å jobbe effektivt i en sammensatt kultur.

LÆRE AV HVERANDRE

Gjennom entreprenørskap, ledertrening, erfaringsdeling og utvikling av ulike verktøy skal medlemsorganisasjoner og religiøse fagfolk få hjelp til å bekjempe sosial utestengelse.

I løpet av prosjektperioden skal de fem samarbeidsinstitusjonene organisere en samling hver, med seminarer og utflukter. Her skal studenter og representanter fra ulike religioner og kristne konfesjoner fra de fem landene kunne delta. Hittil er dette gjennomført i Bulgaria

og Italia, mens Hellas og Romania står for tur i henholdsvis juni og september.

– STRAPAC gir mulighet til samarbeid og utveksling av erfaringer og kunnskap. Ulike perspektiver og erfaringer blir brukt til å oppnå innovasjon i både faglig arbeid og praksis, sier postdoktor Daniela Lucia Rapisarda.

Hun er MFs administrator av prosjektet sammen med internasjonal rådgiver Karoline Oftedal. MF skal også være vert for STRAPACS sluttkonferanse i februar 2020.

ALLMENT TILGJENGELIG MATERIELL

Et av målene med prosjektet er å utvikle elektronisk opplæringsmaterieil for voksne. Det skal ta for seg tiltak for å håndtere sosial utestenging. Resultatene av STRAPAC-samarbeidet skal være allment tilgjengelige også etter at prosjektet er sluttført.

Sang. I en ortodoks katedral i Piacenza, sang de ortodokse prestene fra Hellas, Romania og Bulgaria.

Omvisning. Her er gruppen fra STRAPAC på Caritas hjelpesenter i Piacenza.

Ulike virkeligheter

Odd Bjarne Ellefsen var en av fire deltakere fra Norge på samlingen i Parma, Italia. Der besøkte de blant annet forskjellige diakonale og sosiale tiltak som kirker og frivillighetsorienterte organisasjoner drev i området

– Mye av arbeidet vi fikk innblikk i, var rettet mot flyktninger. For min del var det veldig spennende å høre de refleksjonene som ble gjort rundt flyktninger, og om det å leve i et multireligiøst samfunn, sier Ellefsen.

Til vanlig jobber han som internasjonal prest tilknyttet Kristiansand Domkirke. Han forteller at han fikk økt forståelse for mange av utfordringene landene i Sør-Europa står i.

– Fordi vi lever i forskjellige virkeligheter, reflekterer vi forskjellig, og har ulikt syn på veldig mange ting. Jeg opplevde for eksempel at religionsdialog og kontakt mellom ulike religioner var fremmed for mange av deltakerne fra de andre landene. Det var få av dem som har så utstrakt kontakt med folk med annen tro som det jeg har i min jobb.

Gruppen som var sammen i Italia, har fortsatt kontakt og deler erfaringer fra arbeidshverdagen.

Brenner for det samme

Sogneprest i Gamlebyen og Grønland menighet i Oslo, Lars Martin Dahl, deltok på samlingen i Sofia, Bulgaria.

– Det jeg sitter igjen med, er det sosiale: Å møte folk fra andre konfesjoner og se at vi brenner for mye av det samme, og at vi har mye å lære av hverandre. Jeg tror vi i Norge har mye å lære av gjennomføringsevnen andre steder. De ser et behov og møter det. I Norge har vi en tendens til å planlegge ting i hjel. Ofte er det best å bare sette i gang og la veien bli til mens man går, slik beholder man engasjementet og får ting gjort.

Han synes også det var flott å møte så mange motiverte ansatte og frivillige.

– Vi trenger engasjement og motiverte ansatte og frivillige. Derfor prøver jeg å gi alle initiativ en sjanse.

Jeg tror samfunnet trenger å se og ha en forståelse for at kirka gjør det de opplever at den skal gjøre. Når en kirke engasjerer seg blant de fattige for eksempel, så merker vi at vi får mye godvilje og lokalt engasjement for kirka. Det handler om hva vi gjør, og ikke først og fremst om hva vi sier. Det er gjenkjennelig fra de andre landene og.

Tryggheten du trenger i møte med framtiden.

Hos Knif Trygghet får du som frivillig eller ansatt i et kristent fellesskap forsikret både dine og din organisasjons eiendeler. Finn ut mer om våre forsikringer til deg på kniftrygghet.no

knif Trygghet
Kristen-Norges eget forsikringsselskap

kniftrygghet.no | privat@kniftrygghet.no | 23 68 39 00

Kommende arrangementer på MF

6. september MF CASR ANNUAL LECTURE

Prof. Elizabeth Shakman Hurd, professor i politikk og religion ved Northwestern University, USA, kommer som hovedforedragsholder på MF CASRs Annual Lecture.

I september hvert år vil MF CASR invitere fremragende akademikere til å dele av sin forskning, kunnskap og kompetanse om dagens trender innen religionsstudier.

I år er det prof. Shakman Hurd som kommer. Hun vil belyse temaet «Reconfigurations of Religion and International Relations».

I flere tiår ble religion ansett for å være uten relevans for global politikk og regelverk. I dag har dette endret seg. Ideen om at religion er privat, intern og irrelevant for global styring har snudd. Religion blir nå sett på som et offentlig gode, en transformasjonsagent, en kilde til moral og fellesskap – og på samme tid en årsak til intoleranse og vold. Elizabeth Shakman Hurd vil vurdere og utforske implikasjonene for dette skiftet – både for religion og politikk.

Velkommen til Litteraturhuset 6. sept. kl. 18!

11. oktober GUDS HJERTESLAG PÅ JORD

MF overtar Svein Ellingsens boksamling og privatarkiv. I den anledning arrangerer vi salmedag på MF.

- 10.00 Salmeandakt v/ biskop em. Ole Chr. M. Kvarme, liturg Carl Petter Opsahl og kantor Solveig Elin Bru-Olsen
- 10.30 Offisiell åpning v/ rektor og Dnk-representasjon
- 11.15 *Riket som er skjult i verden* – teologien i Svein Ellingsens salmer v/professor Harald Hegstad

- 12.15 Lunsj
- 13.15 *Bare Gud har tellet alle dager* – v/datter Ingvild Ellingsen
- Noen må synge i verdens natt* – salmesang som trosuttrykk v/førsteam. Carl Petter Opsahl
- 14.30 Pause m/kaffe
- 14.45 *I tomme hender* – meditasjon over tre Ellingsen-salmer v/sanger og lektor Ingerid Louise Birkeland
- 15.30 Takk for nå

11. og 14. oktober TRAUMA AND CARE

På dette seminaret får MF besøk av anerkjente forskere innenfor teologi og traumer.

Professorene Shelly Rambo (Boston University Theological School) og Pamela Cooper-White (Union Theological Seminary, New York) blir hovedforedragsholdere på seminaret.

Begge dagene vil inneholde foredrag av Rambo og Cooper-White.

I tillegg møter vi Sverre Varvin, Birte Nordahl, Torstein Holten og Ingunn Holbæk. Sverre Varvin er professor ved OsloMet. Han er psykiater, og forsker og underviser for tiden på kompliserte traumer blant flyktninger og innvandrere. Birte Nordahl er prest hos Kirkens bymisjon (Tøyenkirken). Hun

jobber med en doktorgrad over terroren i Oslo og på Utøya i 2011. Torstein Holten er forsvarsprest og sertifisert veileder i pastoralklinisk utdanning. Ingunn Holbæk er psykologspesialist ved Modum Bads traumepoliklinikk.

Se *mf.no* for mer informasjon om og påmelding til arrangementene.

ANNONSE

UNG TEOLOGI

Tidsskrift utgitt av studenter ved MF vitenskapelig høyskole.

Ønsker du å abonnere kan du sende e-post til abo@ungteologi.no med navn og adresse.
Pris per år: 250/125(student)

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres MF
med påført ny adresse.

B POSTABONNEMENT
RETUR:
MF KARTOTEK
POSTBOKS 5144
MAJORSTUEN
0302 OSLO

MF og «kroppslig dveling» - å være autentisk og hel

I 2012 kom jeg til MF fra stillingen som daglig leder i KRIK. Jeg var litt spent. Jeg hadde jo ikke grunnfag i kristendom engang, og skulle jobbe på MF - teologiens høyborg. Jeg var utpreget praktisk teologisk (i ordets mest praktiske betydning). Den eneste latinen jeg kunne, kom fra anatomiundervisning på Idrettshøgskolen. Mine idrettsbaserte metaforer og vittigheter falt av og til på steingrunn. Vitser med teologisk snert fløy tidvis himmelhøyt over hodet mitt. Men likevel, MF var et fint sted å komme til. Jeg opplevde et fellesskap av interesserte, nysgjerrige og dyktige mennesker. Nå er vi i 2019, og jeg ser tilbake på syv svært gode og lærerike år.

Jeg har lyst til å løfte frem én aktivitet som jeg har stor sans for, og som jeg har lært en del om i løpet av min tid på MF. Jeg kaller det *kroppslig dveling*. På folkemunne heter det muligens refleksjon, men det synes jeg blir litt snevert. Kroppslig dveling er mer enn refleksjon. Det handler om at livserfaringer, teori, praksis, tro, ånd og følelser er forankret i kroppen. Dette trenger tid og rom for å samle seg, lande, snakke sammen og bryne seg på hverandre. Alt finnes i samme kropp.

Jeg har sett hvor viktig det er for studenter å få bruke tid til kroppslig dveling. Jeg opplever det også selv som viktig. Dessuten har jeg sett nytten av kroppslig dveling i doktorgradsarbeidet mitt. Der intervjuer jeg innsatte i norske fengsler som bruker 21 dager på retreat. Jeg vil påstå at de driver intens kroppslig dveling.

Kroppslig dveling er en øvelse i å være autentisk og hel. Jeg ser på det som en øvelse i å være menneske.

Du gir din gave til MF. Slik er du med på å la oss MF-studenter og ansatte vie tid på det jeg kaller kroppslig dveling. Kanskje dette er en øvelse som gjør MF til noe mer enn en akademisk institusjon? Jeg tror øvelsen er avgjørende for å bli godt utrustet til tjeneste i kirke, skole og samfunn. Takk for din støtte!

Vegard Holm

Stipendiat MF

Takk for din gavel
Kontonummer: 3000.17.41841
Vipps til 89000 - merkes «MF nr. 1»

**VITENSKAPELIG
HØYSKOLE**
Norwegian School of
Theology, Religion and Society